
Nejen právníci, ale i technici by měli rozumět duševnímu vlastnictví

Autorská práva? Nejen právníci, ale i technici či studenti umění by měli rozumět duševnímu vlastnictví

27. 6. 2011; autor: Marie Kohoutová; rubrika: Rozhovory & portréty

Na právnické fakultě UK ve dnech 27. a 28. června 2011 proběhne mezinárodní konference European Intellectual Property Teachers' Network (EIPTN). Letos se bude věnovat inovacím a způsobům výuky duševního vlastnictví v oblastech, jako je právo, politologie, mezinárodní vztahy, obchod a ekonomie, počítačová věda a další obory. Na konferenci se představí zástupci 24 univerzit z devíti evropských zemí. Garantem akce je JUDr. Petra Žikovská z Ústavu práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního při PF UK.

Konference EIPTN zaměřené na problematiku výuky právních problémů spojených s ochranou duševního vlastnictví se pořádají už pět let. Jejimi delegáty jsou vesměs vysokoškolští pedagogové. Jaké jsou dosavadní praktické výsledky těchto konferencí-workshopů a jak se daří je zavádět do výuky?

Workshopy, které jsou vedeny velmi neformálně, jsou příležitostí pro výměnu zkušeností v rámci výuky práv k duševnímu vlastnictví. Zaměření jednotlivých příspěvků je poměrně široké, a tak se účastníci mohou dozvědět zajímavé informace o výuce IP jak na školách s právním zaměřením, tak i na školách například technického typu.

JUDr. Petra Žikovská, Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního PF UK

Jaké jsou nejzávažnější právní problémy spojené s ochranou duševního vlastnictví proti krádeži nebo zneužití a jakých oblastí duševní činnosti se týkají?

Nejvíce diskutovaným problémem v oblasti autorských práv je v současnosti jejich vymáhání v prostředí internetové sítě. Snahy o účinnou ochranu práv autorů se namnoze míjejí účinkem a v tomto ohledu právo do značné míry pokulhá za překotným technickým vývojem. V oblasti ochranných známek zůstává palčivým problémem padělání ochranných známek v oblasti třetího světa a jejich import a následné šíření v zemích vyspělých západních demokracií.

Šlo by vyčíslit, jaké škody vznikají vlastníkům/autorům duševních děl nedostatečnou právní ochranou?

Stanovit přesná čísla v této oblasti je vždy velmi spekulativní, neboť statistiky často vycházejí ze zdokumentovaných případů, které však tvoří jen špičku ledovce. Co se odehrává pod hladinou, se dá jen velmi těžko odhadnout, a proto nejsem příznivcem číselných vyjádření škody. Nicméně pro ilustraci lze uvést, že hodnota nelegálně šířených předmětů duševního vlastnictví v roce 2008 byla 650 miliard dolarů. Co se internetu týká, uvádí se, že 23,8 procenta veškerého internetového provozu směřuje k nelegálním aktivitám.

Konference se charakterizuje jako multidisciplinární se speciálním zřetelům na použití IT technologií ve výuce práva k dílům duševním. V čem IT technologie proměnily samotné právo tohoto specifického oboru a jeho výuku - neboli jak se lišilo právo před jejich nástupem a jaké je dnes, kdy použití IT technologií ve výuce považujete za klíčové?

Klíčové bylo masivní rozšíření vysokorychlostního připojení na internet. Pro studenty je to cenný zdroj informací, které jsou po ruce kdykoliv a kdekoliv. Tím se změnil i systém výuky, pedagog již nemůže opakovat notoriety, které jsou všeobecně dostupné, výuka se více specializuje, zaměřuje se detailně na konkrétní problémy.

Dalšími tématy konference jsou problematika výuky práva duševního vlastnictví pro netradiční posluchače a specifika „národního pohledu“. Kdo jsou tito netradiční posluchači, jaká je jejich role při ochraně duševních děl a v čem spatřujete nejzásadnější rozpory „národního pohledu“ jednotlivých států s právem mezinárodním? Netradičními posluchači jsou především neprávnické, tedy osoby, které se například v rámci své práce pravidelně setkávají s duševním vlastnictvím a měly by dostat rozšířenou informaci o jeho ochraně. Zvláště se jedná o vědce, studenta školy s technickým nebo uměleckým zaměřením. Právě na tyto skupiny je potřeba zacílit a umožnit jim pochopení problematiky duševního vlastnictví formou, které bez problémů porozumí. „Národní“ odlišnosti se v rámci EU postupně stírají a mizí, největší rozdílnosti vykazuje britská právní úprava, která je historicky odlišná od kontinentálního systému autorských práv.

Na konferenci by měl být představen nový webový interaktivní portál určený zájemcům o právní problematiku duševního vlastnictví. Co si tvůrci tohoto portálu od jeho provozu slibují a má vůbec amatérský zájemce o tuto oblast šanci „interaktivně“ komunikovat, když je vybaven pouze „zdravým rozumem“? Stačí „zdravý rozum“ na tak právnicky komplikovanou oblast?

Součástí tohoto webového portálu bude i oblast pro neprávnické, která bude obecně sloužit ke zvýšení povědomí o právech duševního vlastnictví u nejširší veřejnosti. Stránky budou obsahovat dokumenty, které přehlednou a ucelenou formou vysvětlí základní principy práva duševního vlastnictví. Osobně se domnívám, že jakoukoliv problematiku lze laikovi vysvětlit, pokud jí profesionál samotný opravdu rozumí...

Děkuji za rozhovor.